

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . . 1/70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Ilustrati:
 Enostopna poltirnata (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poručna oznaka, zabavle, esminice itd.:
 enostopna poltirnata po 2 v.
Poslano:
 enostopna poltirnata po 40 v.
 Izdaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; neuravnavljena pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

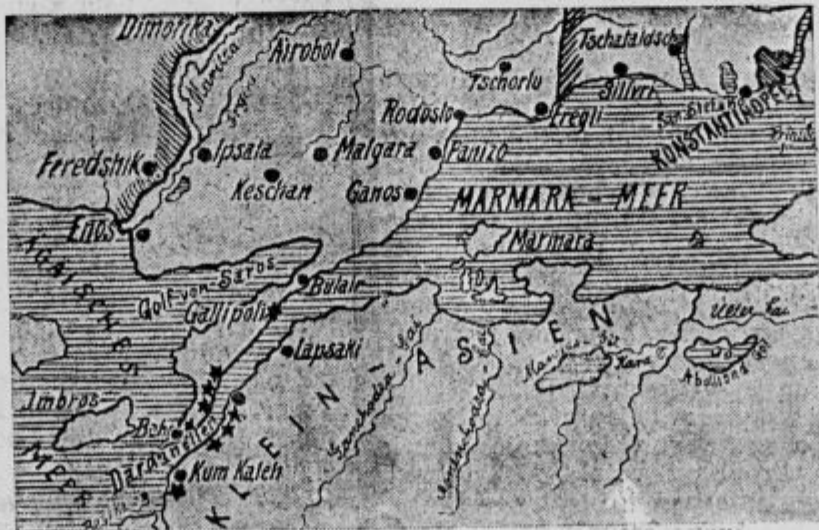
Zaprtje Dardanel in njega posledice.

Zaprtje Dardanel je trospornumne velesile očividno popolnoma zmešalo. To zlasti priča vest, ki vsekakor še ni uradno potrjena, da so Anglija, Francija in Rusija Porti izročile ultimatum, s katerim hočejo izsiliti, da Turčija Dardanele zopet odpre. Angleži imajo najmanj vzroka, da bi se pritoževali čez to Portino odredbo. Kajti kakor znano, so bile ravno angleške ladje, ki so Turčijo prisilile poslužiti se odredbe, katere dalekosežnost trospornum tako bridko občuti. Križarenje angleških bojnih ladij, ki so se upale prav pred Dardanele, je seveda Otomane zelo vznemirilo. Ko so nato te angleške stražne ladje z nedvoumnimi grožnjami prepovedale turškim ladjam, da bi odplule v turške vode, je bila carigradska vlada prisiljena odrediti zaprtje. Ta previdnostna odredba Turčije je zato tako občutna za prizadete države, ker se razteza tudi na trgovske ladje in je zato trgovina teh dežel močno prizadeta. Izvoz žita po morju iz južne Rusije se je moral ustaviti. Trgovski krogi v ruskih pristaniških mestih Črnega morja, predvsem velike trdnjke, ki izvažajo žito, pa tudi ruski industrialci, ki dobivajo surovine po tem potu, niso ogorčeni samo na Turčijo, marveč tudi na Anglijo, ki je s svojim nepremišljenim postopanjem prisilila Turčijo k tako usodnemu koraku. Rusija je sedaj, ko njene ladje vsled vojne tudi iz Vzhodnega morja ne morejo, bolj ko kdaj prej navezana na luke ob Črnem morju in tamošnjo morško pot. Arhangelsk radi svoje prevelike oddaljenosti, radi svoje lege na visokem severu in ker je zima pred durmi ne more priti v poštev za rusko trgovino, ravno tako pa tudi ne Vladivostok, čegar luka pozimi velikokrat zamrzne. Zato je razumljivo rusko razbujenje nad zaprtjem Dardanel in nevolja nad praviimi povzročitelji tega. Toda tudi rumunska in bolgarska trgovska plovba v Egejsko in Sredozemsko morje je popolnoma onemogočena in tudi ti deželi želita, da se Dardanele čimprej zopet odpro za njuno trgovino. V turških vladnih krogih pa nikakor ne mislijo na to, da bi se udali pritiskom tripelentente. Turška vlada bi bila pripravljena odpreti Dardanele za trgovske ladje, ako bi angleške vojne ladje, ki križarijo v turških vodah, nehale igrati policaja pred vzhodom v Dardanele in nadlegovati nevtraln Turčijo. Trospornum je, kar se tiče Turčije, že dovolj postavil na kocko in se bo moral varo-

vati, ako bo sploh le še napol hotel shajati z mohamedanci, vsakega dejanja, ki bi žalil nanovo tako močno oživelu samozavest muslimov.

Sicer pa je parada angleških vojnih ladij v turških vodah imela najbrže še neki poseben namen. Rezerva je za čete v pomoč francoskemu zavezni-ku v angleški otočni državi vsaj zaenkrat hitro izčrpana in Angleži so poklicali britske pomožne čete iz Indije na francosko bojišče, o katerih so pa izpočetka trdili, da so namenjene za v Egipt. Spravili so jih skozi Sueški prekop v Marzijo, kjer so se že izkrcali. V svoji preveliki skrbi za nemoten prevoz teh čet so se Angleži najbrže bali, da bi jim Turčija ne delala kakih neprilik, saj se je bojna sposobnost nje-

nega brodogoja, odkar se je pomnožila z nemškima brzima križaricama »Geben« in »Breslau«, zelo povečala. Zato so odredili, da so njihove bojne ladje stražile pred Dardanelami in branile turškim vojnim ladjam odpluti v Sredozemsko morje. Vsekakor pa pri tem niso mislili na to, da bo Turčija na to izzivanje odgovorila z zaprtjem Dardanel. Ravnanje Angležev znova dokazuje, da so vsled trajnih neuspehov svojih lastnih in zavezniških čet popolnoma izgubila glavo in radi trenutnih uspehov stavijo veliko na eno kocko. Ako bo tripelententa Turčiji res stavila ultimatum, potem se bo dolga vrsta njenih neuspehov le še pomnožila z novimi. kajti Turčija ne misli odnehati.

K ZAPRTJU DARDANEL.

K našemu članku o zaprtju Dardanel prinašamo tu zemljevidni obrisek. Poirjuje se, da je angleški poslanik radi Dardanel pri turški vladi posredoval, da odpravi zaprtje; temu koraku

sledi najbrže enak nastop ruskega poslanika. Ker je Turčija odločena vztrajati na tej odredbi toliko časa, dokler Anglija ne odpokliče izpred Dardanel svojih vojnih ladij, niso izključeni resnejši zapletljaji.

Naša armada v Galiciji prodira. — Ponovni ruski napadi na Przemysl odbiti. — Rusi plačali napad z več tisoč mrtvimi in ranjenimi. — Rusi zopet udrli v vzhodno Prusko.

Na poljsko-gališkem bojišču sedaj avstrijsko-nemške čete kar najbolj izkoriščajo operacijske uspehe, ki so jih izvajale nad Rusi. Severno od Visle so naše čete na tem, da pridejo do te reke in dosežejo vzhodni breg. Med Ostrowcom in Opatovom nazaj vržene ruske sile so se po došli novih ojačenjih zopet postavile vzhodno od Visle

med Jožefovom in Anopolom. Oba navedena kraja ležita na desnem bregu Visle, in sicer Anopol 25 km zahodno od Krasnika, Jožefov pa kakih 18 km dalje proti severu. Rusi še vedno pomikajo svoje čete iz Galicije v gubernijo Lublin.

Nemški armadni oddelki, ki so prodirali čez Radom, so pri zasledovanju

porazenega sovražnika že dosegli okoli Ivangoroda, kjer se vrše novi boji. Južno od Visle naše prodiranje proti reki San uspešno napreduje. Veliko mest in vasi zahodno od Sane je zopet prišlo v naše roke. To dokazuje dejstvo, da so zahodnogališki državni uradniki dobili povelje, naj se takoj vrnejo na svoja mesta, da zopet prično uradovati. Zadnje uradno poročilo pravi, da so bili Rusi pri Baryczu vrženi proti Przemyslu in da so Rzeszow zopet zavzele naše čete. Barycz leži kakih 15 km zahodno od Dynowa ali 55 kilometrov zahodno od Przemysla, Rzeszow pa v sredini črte Jaroslaw-Tarnow severno od Barycza.

Čez Karpate pri prelazu Uzsok zmagovito prodirajoče naše čete so skoro gotovo že dosegle Turko na gališki strani.

Po vsem tem lahko sklepamo, kakor poročajo po »Pester Lloyd« tudi graški listi, da je naše severno krilo doseglo Vislo, naša srednja armadna skupina črto Sandomir-Raniszw-Przeszw-Barycz, desno krilo pa približno črto Sanok-Turka. Naša ofenziva je s tem v toliko napredovala, da nas k večjemu še par dni loči od velike bitke, ki se bo bila najbrže na približno 240 km dolgi črti Anopol-Zawichost (ob izlivu Sane v Vislo) -Rzeszow-Jaroslaw-Przemysl-Turko, to je ob Visli in Sani.

Hindenburgova armada se mora boriti z velikimi težavami. Poleg tega pa ima proti sebi močnega sovražnika, katerega se ne sme podcenjevati. Vilnska armada, kateri poveljuje general Rennenkampff, je svoje ostale čete, ki so bile pač številnejše, kot se je prvotno mislilo, zopet zbrala na črti, katero ščitijo trdnjave Kowno, Olita in Grodno; enako je storila s svojimi ostanki narevska armada na črti Grodno-Osowiec-Bjelostok. Obe armadi sta se izpopolnili, dobili novega orožja in municije in pričeli zopet prodirati proti nemški armadi. Kakor poroča nemško uradno poročilo, se je Rusom zopet posrečilo vdreti v vzhodno Prusko, kjer so dosegli mesto Lyck, ki leži zahodno od Avgustova.

× × ×

Dunaj, 8. oktobra. Uradno se razglša: Pri nadaljnjem prodiranju naših čet je bil včeraj sovražnik vržen na česti proti Przemyslu in Baryczu (zahodno Dynow) ter od naših zavzet tudi Rzeszow. Pri tem so naši zaplenili ruske topove. V kotu Visla — San smo vzel Rusom mnogo ujetnikov in vozil. Ponovljeni silni ruski napadi na Przemysl so bili silajno odbiti. Sovražnik je imel več tisoč mrtvih in ranjenih.

LISTEK.

Vražja divizija.

Marsikdo naših čitateljev je že moral slišati izraz »vražja divizija«, pa ne ve, kateri oddelek naše armade se imenuje tako. Povemo naj torej takoj, da se imenujejo tako hrvatski domobranci in da jim je dal to ime že pred več leti umrli prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Bilo je namreč leta 1908. na cesarskih manevrih pri Vesprimu, kjer so se hrvatski domobranci tako odlikovali, da so si prislužili to bučno ime, čemur se ni čuditi, saj je bil Hrvat vedno izborni vojak in svetovna zgodovina se spominja hrvatskih junakov kar najčastnejše. Da pa tudi potomci onega rodu, ki so ga imenovali skozi stoletja »antemurale christianitatis« (predzidje krščanstva), ne zaostajajo za svojimi slavnimi predniki, to je pokazala tudi sedaj, v sedanjih velikanskih svetovni vojni »vražja divizija«, ki ima, kar naj omenimo le kar tako mimogrede, hrvatski poveljni jezik in za častnike same domačine.

Hrvatsko domobranstvo je v sedanjih vojni odrinilo na srbsko bojišče in je tudi tu pokazalo s svojo vztrajnostjo in drzno pogumnostjo, a mu gre po vsej pravici ime »vražja divizija«. V več nego dvajsetih bitkah se je »vražja divizija« izkazala vredna svojega imena in bila je tudi tedaj, ko so naše čete drugič prekoračile Drino, prva na srbskih tleh. Štiri dni in štiri noči je bila neprenehoma v boju s Srbi, ki so se branili z občudovanja vredno žilavostjo in trdovratnostjo. Diviziji poveljuje podmaršal Sakotič, ki je vreden naslednik svojih prednikov Borojeviča, Gerbe in Čaniča. Pod njegovim poveljništvom si je divizija priborila sijajno zmago v teh bojih, zaplenila veliko množino sovražnikovega vojnega materiala in sploh dosegla tako lep uspeh, da so splošno čestitali podmaršalu Sakotiču na tem lepem uspehu. Kakor je bila tu »vražja divizija« prva v boju in takorekoč klin, ki naj se zabije v sovražnikove vrste, tako je armadno poveljništvo tudi ob drugih prilikah pošiljalo »vražjo divizijo« v prve bojne vrste. V sledečem naj povemo dogodbo iz najnovejše častne zgodovine te divizije.

Bilo je 14. septembra, ko je »vražja

divizija« zopet enkrat stala nasproti znatno močnejšemu sovražniku. Od okopa do okopa ga je porivala nazaj, a vendar je ostal sovražniku še najmočnejši okop, pravcata trdnjavica. Zvečerilo se je že skoraj, a vendar je še neki stotniški poveljnik hotel iztrgati sovražniku iz rok tudi še to zadnje, a vendar najmočnejše oporišče. Kakor bi orehe stresal se je glasilo streljanje, potem pa udri proti sovražniku z nasajenim bajonetom. Kar naenkrat pa je ustavilo pot napadalcem močvirje. Vrste so se nekoliko ustavile prvi hip, potem pa je šlo zopet dalje. Težko je bilo sicer prodirati po oni brozgi, ki je segala moštvu skoraj do trebuha, a vendar je šlo nekaj časa. Toda močvirja ni hotelo biti konec in ob desni in levi je bilo še globlje nego spredaj. Naskok je izgubil svojo predorno silo in to tembolj, ker so sovražne svinčenke, posebno one iz dveh strojnih pušk, že precej razredčile vrste napadalcev. Ni bilo drugače: stotnija se je morala umakniti na trdna tla, kjer se je zakrila v strelske jarke, odkoder je vso noč obstreljevala sovražnika, ki je bil znatno močnejši in se je ponovno skušal vreči na naše, kar pa se mu ni posrečilo. Te-

kom noči so poveljniki posameznih vojev, kakor se to običajno dogaja vedno, poveljniku javili izgube, ki si jih je stotnik zabeleževal. Med mrtveci, ki jih je omenil poveljnik nekega voja, se je nahajal tudi neki desentnik, ki je med prvimi prodrl do sovražnega okopa in padel tamkaj.

Zjutraj proti peti uri je sovražnikovo streljanje nekoliko ponehalo, naskok so naši zopet naskočili okop in ga tudi vzeli. Sovražnik je zbežal in kroglice »vražje divizije« so ga spremljale na begu. Tu se je kar naenkrat javil stotniku »mrtvi« korporal:

»Gospod stotnik, pokorno javljam, da sem zopet prispel k stotniji.«

»Ali niste vendar ranjen? Saj so mi vendar javili, da ste včeraj dva metra pred sovražnimi puškami bili smrtno zadet in da ste padli.«

»Da, gospod stotnik, padel sem, toda zadeli me niso. Našel sem plitvo mesto, vsled česar sem pri naskoku nekoliko prehitel svoje tovariše, dasiravno so me kroglice obsiravale kakor toča. Kar naenkrat sem videl, da sem tik pred sovražnimi puškami. Naprej nisem mogel, nazaj pa tudi ne. Vrgel sem se torej hitro na tla tik ob okopu in

Pri zmag polnih bojih pri Marmaros-Szigetu so tekmovali v hrabrosti ogrski in vzhodnogališki črnovojnik ter poljski legijonarji.

Namesnik šefa generalnega štaba pl. Hüfer, generalni major.

NEMCI O TRDNJAVI PRZEMYSŁ.

Berolin, 9. oktobra. Listi poročajo z veseljem vest o izjalovljenih ruskih napadih na trdnjavo Przemysl; izražajo polno zaupanje v izbornu posadko v trdnjavi, kateri se bo kmalu posrečilo ruske moči od trdnjave popolnoma pregnati.

BRZOJAVE ARMADNEGA POVELJNIKA DANKLA.

Inomost, 8. oktobra. Inomoškim strelcem je general kavalarije Viktor Dankl na njihovo čestitko k odlikovanju z železnim križcem poslal naslednjo brzojavko:

»Vam in vsem strelcem prisrčna hvala in pozdrav. Mi gremo z vso silo naprej in se bomo z božjo pomočjo pretolkli skozi. Na veselo svidenje. Dankl, gen. konj.«

POLET ŠTABNEGA STOTNIKA V PRZEMYSŁ.

Vojni poročevalci poročajo:

Trenotno se mudim v glavnem stanu in izvem zanimive stvari o glasovitem poletu nekega generalštabnega stotnika iz glavnega stana v trdnjavo Przemysl, ki jo oblega sovražnik.

Letalo se je dvignilo iz glavnega stana 1. oktobra popoldne. Podjetje je bilo izredno drzno in nevarno. Sovražnik je imel obilo priložnosti za obstreljavanje letalca; vreme je bilo deževno, vetrovno in mrzlo, oddaljenost zelo velika. Kljub temu se je polet sijajno obnesel, za kar gre hvala umetnosti in hladnokrvnosti naših izvrstnih vojaških pilotov, katerih vrednost se ni nikdar prej sijajneje izkazala nego ravno topot.

Namen tega poleta je bil obkoljeni trdnjavi prinesiti povelja vrhovnega poveljstva, predvsem pa se osebno natančno prepričati o točasnih razmerah v trdnjavi radiotelegrafična zveza sicer ves čas ni bila prekinjena, vendar se z njo ne da nadomestiti osebni pregled.

Polet je izprva potekal brez ovire. V rusko črto je letalo dospelo najprej pri Dubiecki, dan hoda pred Przemyslom v smeri proti Dukli. Ondi je stala ruska konjeniška divizija, katere baterije so takoj otvorile proti letalcu ljut ogenj, ki je pa ostal brez učinka, ker so izstrelki veliko prekratko leteli in se razpokavali daleč za letalom. Kolikor bolj so se bližali trdnjavi, toliko opasnejša je postajala vožnja. Vse ruske baterije v tej smeri so vzele letalo na muho. Nekateri šrapneli so razpokavali čisto blizu, tako da so bile nosilne ploskve trikrat zadete. En kos je udaril komaj 20 cm od opazovalskega sedeža. Drugače je letalo nepoškodovano dospelo v trdnjavski pas.

Najsijajnejše delo je bilo spuščanje na tla, ki se je moralo izvršiti v ostri spirali, da se letalo izogne sovražnemu ognju. Pristajanje je izborno vspelo. Z nepopisno radostjo je posadka sprejela letalce, navdušenje je vedno znova naraščalo, ko so letalci pripovedovali svoje doživljaje, poročali o splošnem položaju in prinesli tudi časopise. Vsa vožnja je trajala le eno uro.

sem se tako zakopal, kakor bi bil mrlič. Prišla je noč, puške so pokale v enomer uro za uro in naši in oni so streljali preko mene. Končno je streljanje ponehalo. Ta premor so porabili Srbi za to, da so prišli preiskavat padle naše tovariše.

»Pridi, Vojno,« je rekel neki Srb svojemu tovarišu, »pojdiva pogledat, kaj nam je švaba prinesel jesti.«

Nato je zlezlo nekaj Srbov izza okopa. Preiskali so krušnike in žepe padlim in ranjenim našim tovarišem ter so pobrali, kar so našli: kruh, prepečenec in druge stvari, ter so se potem hitro zopet vrnili za okop. Neki Srb je tudi mene brcnil z nogo in ker se nisem zgenil, me je imel za mrtvega ter mi vzel moj kruh in konserve. Kmalu nato pa se je streljanje zopet pričelo. Čakal sem celih dvanaest ur, kako se konča boj. Ko pa sem končno ob petih zjutraj zaslišal krepki »hura« našega polka in je sovražno streljanje naenkrat prenehalo, sem skočil iz svojega groba in po-strelil kolikor mogoče hitro svoje patrone za bežečimi Srbi ter sem sedaj zopet tu pri stotnjaki.

»Potemtakem te zopet izbrisem iz seznama mrtvih, sin moj, ti pa vstopi zopet v svoj oddelek,« je odgovoril stotnik, ki je tudi takoj predlagal na višje mesto, da se izreče priznanje vrlemu desetiniku.

Taki so vojaki »vražje divizije«.

Uro po dohodu letalcev je bil že glavni stan potom brezličnega brzojava obveščen o srečnem dohodu v Przemysl. To je dokaz, kako čudovito služijo moderne iznajdbe v vojni.

Polet nazaj se je radi slabega vremena zavlekel do 6. oktobra in je bil zelo težaven. Letalo se je moralo dvigniti v višino v ozki spirali, kajti Rusi so menda prežali na to, da bi sestrelili neljubega jim ptiča. Prostor za vzlet je bil zelo majhen, vsled česar je bila nevarnost še večja.

Komaj se je letalo pojavilo nad trdnjavo, se je ozračje napolnilo z peklenskim hrupom ruskih topov. Številni šrapneli so eksplodirali v strahotni bližini letalcev in njihovo treskanje je preglasilo prasketanje motorja. Enkrat je bilo letalo tako zavito v oblak eksplodiranega šrapnela, da je bila nevarnost, da izgube orientacijo. Nadaljna nevarnost je bila v tem, da bi mimo vršči izstrelki letala ne raztrgali. Vsem tem nevarnostim je letalo po zaslugi občudovanja vredne letalčeve hladnokrvnosti srečno ušlo; hvala na tem pa gre tudi dejstvu, da jih ni dosegel noben težji zadetek. Letalci so bili kasneje še opetovano obstreljevanji. Nosilne ploskve kažejo vsega osem zadetkov. Pilot in opazovalec sta ušla vsaki ranitvi kakor po čudežu. Dvakrat je letalo zašlo v snežni metež, vsled česar je izgubilo smer in orientacijo. V viharju se je zlomila tlačna cev, ki jo je bilo treba nato z rokami držati k stiku. Vsa vožnja je bila vetrovna.

Po dolgih štirih urah se je končno ta pustolovska vožnja srečno končala na slavo našemu letalcu in v največji prid vojnega vodstva.

NA AVSTRO-OGRSKEM VRHOVNEM POVELJSTVU.

»Rundschau« poroča: Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt«, Adelt, piše svojemu listu 6. t. m. iz avstro-ogrskega vojnega poročevalskega stana:

Kako izgleda vrhovno poveljstvo pri svojem delu? Običajna predstava o naglici, razburjenju, neprestanem prihajanju in odhajanju mnogih ljudi, o jezdecih, ki skokoma odhajajo s poročili, o avtomobilih, ki prihajajo z divjo brzino ne odgovarja resnici.

Oddaljeno od prenapolnjenih glavnih cest in trgov, kjer vrve uniforme, ropotajo vrste voz, korakajo čete in kjer razkropljeni vojaki iščejo svoja zbirališča, stoji ob tihi stranski cesti šolsko poslopje. Samo vojaška straža pred njim izdaje njegov vojaški značaj. Na šolskem dvorišču avtomobilski park. Notranjost je podobna biroju malega industrijskega podjetja.

V prostorih, ki so brez vsakega okrasja, dela baron Konrad pl. Hötendorf, prijatelj narave, pešec, hribolec; ne kadil, ne pije, živi skrajno redno. Po mrzli kopelji in zajutreku dela do popoldne, ko gre kosit v častniško kuhinjo. Nato gre časih na kratek izprehod ali obišče kako trgovino ali slaščičarno. Medpotoma odzdravlja na pozdrav vsakega prostaka z izredno uljudnostjo in o priliki govori z ranjenci ali onimi, ki prihajajo iz fronte. Nato dela pozno v noč, časih da 1. ure po polnoči. Pogosto je povabljen na kosilo k nadvojvodi Frideriku in Karlu Francu Jožefu.

Vest o smrti svojega sina je generalštabni načelnik dobil čez teden dni preko Švedske. Bil je globoko pretresen. Po dveh dneh dospela vojnopoštna dopisnica nekega tovariša, ki je poročal, da je njegov sin padel kot junak, ko je streljal v bojni vrsti, ga je nekoliko potolažila, kakor tudi spoštovanje, ki ga neznoudi moč z oduhovitim obrazom in snežnobelimi brki žviha v armadi med visokimi in nizkimi.

PRVI BOJI POLJSKIH LEGIJONARJEV.

Krakov, 8. oktobra. »Nowa Reforma« priobčuje iz peresa znanega poljskega pisatelja Gustava Danilowskega, ki služi v poljski legiji, spomine o pr-

vih bojih legijonarskega polka, pod poveljstvom polkovnika Pilsudskega. Ta polk je bil za svoja junaštva že odlikovan. Zanimiv je predvsem opis bojev 16. septembra, ko je polk na ruskem ozemlju prodril do K. z naročilom da brani Vislo od Dunajčevega ustja do mesta St. Kavalarija je jezдила naprej, šla proti poldnevu skozi K. in dospela do B., kjer je ravno prišlo do praske med avstrijsko orožniško stražo in rusko kavalerijsko patrolo. Poveljnik legijonarske kavalarije Orlicz je nato peljal svoj oddelek ob neki nekoliko navzdol in izbral štiri najboljše plavalce; z njimi se je slekel do nagega, nakar se je vseh pet s puškami in municijo vrglo v reko in skušalo dospeti na nasprotni breg. Prvi je dospel na breg Orlicz, ko nenadoma zasliši obupne klice na pomoč enega kavaleristov, ki ga je v mrzli vodi prijel krč in se je začel potapljati. Orlicz je z nova skočil v reko in spravil potapljačevega se na suho. Nato je vseh pet popolnoma nagih odšlo poizvedovat proti mestecu N. K., dasi je bilo neznosno vreme. Pri tem so zadeli na ruski huzarski oddelek kakih 30 mož in takoj otvorili ogenj proti njim. En ruski častnik in več mož je bilo ubitih, nakar so se legijonarji zopet umaknili v obrežno grmovje. Medtem so jim tovariši v čolnu pripeljali obleko, tudi se jim je pridružil večje število legijonarjev; tako ojačeni so razkropili še ostalo rusko patrolo in ostali čez noč na mestu. Zjutraj sta dospela dva nadaljna legijonarska oddelka, nakar so legijonarji, močni kakih 400 mož, prodrli do mesteca N. K., katero so Rusi brez boja zapustili. Naslednji dan so znova ojačeni legijonarji prodrli do W., o čemer je prišlo do zmagovitega boja z ruskimi oddelki. Rusi so zbežali in W. so zasedli legijonarji.

× × ×

RUSI PRIČAKUJEJO BITKE PRI KRAKOVU.

Rim, 8. oktobra. Listu »Giornale d'Italia« poročajo iz Peterburga, da se pričakuje v okolici Krakova velika bitka med Rusi in Avstrijci. Rusi imajo milijon vojakov in močno artiljerijo. — (Po uradnih poročilih so Rusi sedaj najmanj 160 km vzhodno od Krakova. Torej se bo ta velika bitka če pride do nje vršila precej daleč od Krakova. Op. ured.)

RUSI SE IZOGIBAJO VELIKI BITKI.

Dunaj, 8. oktobra. Na vzhodnem bojišču se Rusi v velikem obsegu umikajo. V tem trenutku je še dvomljivo, če bo prišlo do velike bitke, ker se je Rusi skušajo izogniti.

RUSKA OPUSTOŠENJA.

»Nova Reforma« poroča: Krasno posestvo kneginje Marije Lubomirske v Hermanovicu, okraj Przemysl, so Rusi popolnoma opustošili. Grad, park in vas so popolnoma uničili. Tudi posestva gališkega deželnega maršala Niezabitowskega so uničena, nadalje je opustošeno Abrahamowiczewo posestvo Tyskowce in znane toplice Lubien barona Brunicekega v okraju Grodek.

NOVO TABORIŠČE ZA RUSKE VJETNIKE NA ŠTAJERSKEM.

Gradec, 8. oktobra. V Knittelfeldu grade velik tabor za ruske vojne vjetnike. Zgradili bodo 20 barak, vsaka za 800 mož, vsega torej za 16.000 mož. Poskrbljeno je vse potrebno v varstvenem in zdravstvenem oziru.

× × ×

V MARMAROS-SZIGET SE VRAČA MIR.

Budimpešta, 9. oktobra. Ogrski brzojavni urad poroča iz Veliškega Varadina: Vest o progonu Rusov iz Marmaros-Szigeta je vzbudila med številnimi tu se nahajajočimi begunci izredno veselje. Več ljudi se je vrnilo že 7. oktobra nazaj v Marmaros-Sziget. Železni-

ca, pošta in brzojav že normalno poslujejo. V bojih pri Marmaros-Szigetu je bilo več Rusov vjetih in več topov zaplenjenih.

NEMŠKI OFICIOZNI LIST O BOJH V KARPATIH.

Berolin. »Norddeutsche Allg. Ztg.« piše: Poročila z dne 8. oktobra potrjujejo, da avstrijske čete v Galiciji in v Karpatih stalno napredujejo. Rusi, ki so vdrlj na ogrsko ozemlje, so bili nazaj vrženi z velikimi izgubami in tudi napadi na trdnjavo Przemysl so se skrhali ob hrabri obrambi. Posadka je napravila izpade; sovražno črto je nazaj potisnila in vjela veliko Rusov. Povsod kažejo avstrijske čete enako požrtnost in odločnega bojaželjnega duha, ki mu končen uspeh ne more oditi.

RUSKI ZRAKOPLOV NA OGRSKEM.

Dunaj, 8. oktobra. Iz Debrečina pišejo, da pripovedujejo tjakaj došli begunci, da je letel nad Munkačem in nad bližnjimi vasi ruski zrakoplov, ki je metal razne listke. Na listkih so bile v mažarskem in ruskem jeziku natisnane besede, katerih smisel je nerazumljiva.

× × ×

RUSIJA ZNIŽALA BRZOJAVNE PRISTOJBINE V ZAHODNO GALICIJO.

Varšavski »Kurjer poranny« poroča, da je znižalo rusko trgovinsko ministrstvo takso za brzojavke iz Rusije v zasedena gališka mesta od 11 do 5 kopejk. Taksa znaša zdaj toliko, kolikor znaša v notranji Rusiji.

NAŠE URADNIŠTVO SE VRAČA V GALICIJO.

Přerov, 7. oktobra. Danes se je peljalo mnogo uradnikov skozi Přerov v Galicijo. Dobili so vsi zahodnogališki uradniki povelje, vrniti se na svoja mesta, ker prično prihodnje dni zopet uradovati.

Dunaj, 7. oktobra. Tukajšnji listi prinašajo poročilo berlinskega časopisa »Voss. Ztg.«, da so dobili železnični uradniki povelje, nastopiti zopet službo. Tudi uradništvo iz Lvova je bilo avizirano, da se pripravi za nastop službe. Ta ukaz je v zvezi s požari v Lvovu, katere so najbrže provzročili Rusi na begu iz Galicije. Beg Rusov je zopet v zvezi z zmagovalno našo bitko pri Przemyslu, katera traja baje od 4. t. mes.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: Uradniki galiških železnic v Jaroslavu, Tarnovu in Rzeszówu so dobili poziv, da se takoj vrnejo na svoja uradna mesta.

× × ×

RUSI ZOPET NA VZHODNEM PRUSKEM.

Berolin, 9. oktobra. (Kor. ur.) Veliki glavni stan poroča 8. t. m. zvečer: V vzhodnem bojišču je neka ruska kolona, ki je prišla od Lomže, dosegla Lyck.

CAR ODPOTOVAL V BRESTLITOWSK.

Genf, 9. oktobra. Francoska poročila pravijo, da je ruski car Nikolaj odpotoval v Brestlitowsk.

Ruski in angleški topovi.

London, 9. oktobra. »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda, da so stali v bojih na reki Njemen na ruski strani topovi novega modela, delo Putilovih tovarn. Topovi imajo velik kaliber in so obenem lahko premakljivi. Strokovnjaki so izjavili, da so novi topovi, vsemu, kar so Nemci dosedaj topov na vzhodni meji pokazali, popolnoma enakovredni. Angleži so dobili tudi ponudbe od Amerikancev glede ameriškanskih topov.

»Daily Telegraph« poroča iz New Yorka, da pridejo ta teden v London 3 ameriškanski inženirji, kjer bodo pokazali vojnemu ministrstvu model topa, ki bo glede uspehov enak velikim nemškim havbicam.

Nemški torpedni čoln se potopil.

Berolin, 9. oktobra. Dne 6. oktobra je potopil v Severnem morju neki angleški podmorski čoln s torpedom naš torpedni čoln »S 116«. Čoln je bil na straži. Skoro vse moštvo so naše ladje rešile.

Današnja fotografska slika nam kaže pokop padlih Rusov; na desni

strani pokopavajo ruskega častnika v priprosti leseni krsti.

Bojna črta na Francoskem se razteza vedno bolj proti severu. — Kanadske pomožne čete se izkrcale na Francoskem.

Pred nekaj dnevi je francoski vrhovni poveljnik naznanil, da se bo pričel splošen napad na nemške armade. Sedaj pa poročajo, da je ta napad odložen vsled nemških uspehov pri Arrasu in Roye, katere priznava celo francoski generalni štab. Ti uspehi so Francoze prisilili, da so izpremenili bojno črto svojega levega krila.

Na severozahodni francoski obali so se izkrcale močne kanadske pomožne čete, ki korakajo sedaj proti Arrasu. Nemci so tu vse potrebno ukrenili za uspešen odpor. Vidi se pa, da Francozi še vedno poizkušajo priti za nemško desno krilo. Ker se jim je to pri Arrasu ponesrečilo, so šli še dalje proti severu in poizkušajo sedaj svojo srečo pri Lille.

Iz Londona poročajo naslednji zelo optimistični komunikati: »Zopetna ofenziva francosko-angleške armade povzroča veliko zadoščenje, ker kaže, da se obkoljevalno gibanje pomika vedno bolj proti severu. Bojna črta je dolga skoro 300 milj. Vojni poročevalci so prepričani, da bo sovražnik, čeprav bo bitka trajala še nekaj časa in čeprav imamo pričakovati še neznatne poraze na gotovih točkah, kmalu prisiljen, da se umakne na lastno ozemlje.«

»Daily Chronicle« poroča, da je v Alderhortu izvežbanih okoli 130.000 mož, ki bodo kmalu odšli na bojišče. Vežbanje pa klub vsem naporom ne dosega zaželenega uspeha, ker so čete nezadostno opremljene in oborožene.

× × ×

Berolin, 9. oktobra. Veliki glavni stan poroča 8. t. m. zvečer: Z zahodnega bojišča ni nobenih poročil odločilnega pomena. Nekaj napredovanja je zaznamovati pri St. Mihielu in v argonskem gozdu.

Na lopo za zrakoplove v Düsseldorfu je nek sovražni zrakoplovec vržal bombo. Streha lope je bila prebita in poškodovan zrakoplov, ki je bil v lopi.

× × ×

FRANCOSKO POROČILO O BITKI NA FRANCOSKEM.

Pariz, 9. oktobra. (Kor. urad.) Uradni francoski komunikati, izdan 7. t. m. ob 3. uri popoldne izjavljajo: Na našem levem krilu traja bitka z veliko silo. Obe nasproti si stoječi armadi segata do okolice Lensa in La Basseea. Nadaljujejo ju kavalerijske sile, ki se medsebojno vojskujejo do okolice Armentièresa. Od fronte med rekama Somme in Maas se ne more nič novega poročati. V Woëvreju je poizkusil sovražnik iznova, da naše napredovanje ustavi, a njegovi napadi so se zopet izjalovili.

ANGLEŠKO POROČILO O VOJSKI NA FRANCOSKEM.

Londoni tiskovni urad (poroča avstrijski kor. urad) hvali hrabrost in junštvo francoskih čet v hudih bojih severno od Oisea in pri Lensu in označuje splošen položaj kot zadovoljiv.

ITALIJANSKA SODBA O OPERACIJAH GENERALNEGA POLKOVNIKA PL. KLUCKA.

Rim, 9. oktobra. (Kor. ur.) »Giornale d'Italia« piše v svojem včerajšnjem poročilu o položaju med drugim: Čisto gotovo je generalni polkovnik plem. Kluck pravi junak vojske, ker se mu je zaupala najtežavnejša naloga in ker jo je znal tako spretno in genialno rešiti, da morajo priznavati to tudi sovražniki. Dejansko se mu je posrečilo, da si naj bi ga hile obkolile premočne sovražnikove čete, da je predvčerajšnjim sam grozil sovražniku, da ga obkoli in da je prisilil sovražnika na več točkah, da je moral iti nazaj. General Joffre je takoj prihitel, da stvar popravi. Včeraj se je zopet obnovilo ravnotežje. Ne more se pa trditi, da hrabri nemški general nima še nad, da bi spravil v nevarnost francoske armade, ki mu stoje nasproti.

VELIKANSKA BITKA NA FRANCOSKEM SE BLIŽA ODLOČITVI.

Kopenhagen. »Nacional Tideude« poroča iz Londona: Vse vesti soglašajo, da je velikanska bitka na Francoskem dosegla višek in da bo odločitev padla še ta teden. Boji na levem krilu se nadaljujejo s strastjo, ki je bila dozdaj celo v teh krutih spopadih nepoznana. Nemci skušajo dobiti s trdovratnostjo, katere si človek niti predstavljati ne more, železnico v roke. Boj severno od Somme dobiva tako strašen značaj, da ne more dolgo časa trajati.

FRANCOSKA POSTAVLJA V BOJ ZADNJE SILE.

Berolin, 9. oktobra. Iz Züricha prihaja poročilo, da navena Francija zadnje

sile proti nemški armadi in da je odpočila z laške meje vse čete razen onih, ki niso ravno direktno potrebne za vzdržanje miru v deželi.

TRETI PAS UTRDB OKOLI PARIZA.

Geni, 9. oktobra. Neko pariško poročilo pravi, da je bil izdan odlok, ki so ga podpisali vsi ministri, s katerim se vojaški pariški okraj poveča čez zunanje utrdbe še za 25 km. Ta novi pas so že pričeli utrjevati.

NEMCI MEČEJO BOMBE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 9. oktobra. Havas poroča: Dne 8. oktobra je vržal neki letalec dve bombi: ena je padla na ravnino Saint Denis, kjer je napravila nepomebno škodo; druga je padla na Aubervilliers, kjer je tri osebe ranila.

JAPONSKI PAPIR ZA ARMADE TROJNEGA SPORAZUMA.

Japonski generalni konzul v Lyonu obvešča, da je japonska vlada pripravljena, da dobavi zveznim armadam velike množine papirja posebne vrste, ki ga znajo le nekateri izdelavati in ki je sposoben za zimske obleke.

KANADSKA BOLNIŠNICA NA FRANCOSKEM.

Uradni francoski list objavlja odločbo, ki poblašča vojno ministrstvo, da sprejme dar kanadske vlade v znesku 500.000 frankov za napravo in vzdrževanje začasne bolnišnice za ranjence in bolne vojake. Zavodu bo ime »Kanadska bolnišnica«.

BOJIŠČE NA FRANCOSKEM.

ANGLEŠKA TRMA.

Dopisnik »Giornale d'Italia« v Londonu sodi o položaju Francozov zelo pesimistično: Brzjavljajo: Londonski vojaški krogi sodijo, da kljub vsej hrabrosti vojakov francoska zmaga ni ver-

jetna. Dvomijo tudi, da bi mogli Francozi še dolgo se upirati. A če tudi podleže Francija, bi to na položaj Anglije ne vplivalo, ker je Anglija sklenila, da vse zastavi, da zlomi nadvlado Nemčije v Evropi.

DOBRE FINANCE NA NEMŠKEM.

Berolin. Od državnega posojila so vplačali že 2420 milijonov mark, to je 54,26% vsote, ki so jo podpisali. To je največja vsota, ki jo je kdaj kako ljudstvo skupaj spravilo v tako kratkem času.

NEMŠKI VELIKI GLAVNI STAN.

O tem piše vojni poročevalec Schwaeder med drugim: Veliki glavni stan mora biti vedno približno 50 km in več za fronto. Tačas je v nekem francoskem mestu, ki šteje krog 20.000 prebivalcev in je zelo imovito. To kažejo številne bogate trgovine, zlatarji, damske modne trgovine in pa podružnice velikih pariških bank. Večina trgovin je bilo sicer izpočetka zaprtih, ker je dal župan pred prihodom nemških čet nabiti poziv, naj prebivalstvo hitro zbeži. Ko so pa pobegli trgovci videli, kako dobre kupčije delajo ostali trgovci s 500 člani velikega glavnega stana, so se polagoma jeli vračati. Navzočnost najvišjega gospoda nemške države, nemškega cesarja, v glavnem stanu je mestnim prebivalcem seveda znana ter se vsak dan radovedno zbirajo v bližini glavnega stana. Cesar stanuje v razkošno opremljeni patricijski hiši ter je v neposredni telefonski zvezi z vsemi vojno-službenimi mesti. Razen telefonske in brzjavne zveze z Berlinom je uvedena tudi vsakdanja avtomobilska zveza z nemško prestolico; čez Luksemburg in Koln rabijo kurirji tri dni za pot tja in nazaj. — V neposredni bližini cesarskega glavnega stana se nahaja veliki generalni štab, kjer deluje kot načelnik grof pl. Moltke. V nekem večjem hotelu je nastanjeno vojno ministrstvo, v neki lepi patricijski hiši pa državna pisarna, ki jo osebno vodi državni kancler pl. Bethmann-Hollweg.

nik Poincare je prišel v ponedeljek zjutraj v spremstvu ministrskega predsednika Vivianija, vojnega ministra in generala Duparreja v francoski veliki glavni stan, kjer se je nekaj ur razgovarjal z generalissimom, nakar se je podal v angleški glavni stan, kjer se je sestal z angleškim maršalom Frenchem. V torek je obiskal Poincare dve francoski armadi. Predsednik francoske republike in ministri so se poučili o preskrbi vojakov, o prometu s pismi, sanitetni službi in odpeljavi ranjencev. V torek zvečer se je pripeljal predsednik Poincare v Pariz, kjer si je v spremstvu vojnega ministra in generala Galbenija ogledal utrjeni tabor pred Parizom in se vrnil v Pariz.

POINCAIRE O OBISKU FRANCOSKE ARMADE.

Pariz, 9. oktobra. Korespondenčnemu uradu se je 7. t. m. zvečer čez Rim poročalo: Po obisku armad je pisal predsednik Poincaré vojnemu ministru Millerandu pismo, ki med drugim izjavlja: Obisk me je globoko pretresel. Pogled na krasne čete, živo skupno delovanje narodne energije spominja v duši na slavne spomine naše zgodovine. Čete vedo, da zmaga ni samo cena za hrabrost, marveč tudi za vztrajnost in za trdnost. Številni uspehi, ki so jih naše čete pridobile, so jih navdahnili z upravičenim zaupanjem v končni uspeh. Ko pohvali generale in častnike, Poincaré nadaljuje: Generalissimovo metodo in njegovo vztrajnost občudujemo vsi, ki ga vidijo pri njegovem delu. Poincaré prosi vojnega ministra, naj sporoči njegove živahne čestitke generalissimu in poveljnikom armad in zborov, kakor tudi častnikom in vojakom. Po obisku utrjenega tabora pred Parizom je po vojnem ministru Millerandu pisal pismo generalu Gallieniju, v katerem izjavlja, da mu je nudil obisk priliko, da je videl izvrstne odredbe, ki so se ukrenile, da se morebitna obramba glavnega mesta najpopolnejše izvede.

POINCAIRE ZOPET DOMA.

Bordeaux. Predsednik republike Poincare in ministra Viviani in Millerand so se zopet vrnili dne 8. oktobra v Bordeaux. Ministrski svet je sklenil, da se rok za plačitev obresti osebam iz Alzacije in Lotringije podaljša.

Svela vojska proti Francozom.

Carigrad, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Tasvir-i-Efkia« poroča, da se nova vstaja v Maroku zelo hitro širi. Najuglednejši glavarji hodijo od rodu do rodu in proglašajo proti Francozom sveto vojsko. Tudi v tistih krajih, kjer še ni izbruhnila vstaja, vre sovražno gibanje proti Francozom. »Tanin« poroča, da Angleži delajo z vso silo, da najdejo revolucijske oklice, ki so se baje odposlali v Egipt. Izvedli so hišne preiskave, osobito v uredništvu lista »El Schuaba« in v palači princa Aziz paše, a preiskave so ostale brez vsakega uspeha.

Francozi proti Italijanom v Tripolisu.

FRANCOZI ZASEDLI V TRIPOLISU OAZO BARKAT.

Frankobrod, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima: Neko iz Tripolisa došlo zasebno pismo izjavlja, da je zasedla neka francoska kolona začetkom meseca septembra oazo Barkat — tudi Barracat ji pravijo — ki leži 10 milj proti jugu od oaze Ghat, ki je v vseh zemljevidih zaznamovana, da pripada tripolitanskemu ozemlju. Ker se Francija in Italija pogajata o tripolitanskih mejah, postane ta korak Francije lahko važen.

Nemci vjeli norveški parnik.

Stettin, S popolnoma merodajne strani poročajo »Stettiner Nachrichten«, da je neki nemški torpedni čoln vjel norveški parnik »Modig« s 1800 tonami premoga, ki ga je peljal iz Angleškega na Rusko. Vjel ga je v Vzhodnem morju in ga privlekel v Svinemünde.

»Emden« straši naprej.

»Morningpost« poroča iz Kalkutte: Radi nastopa nemške križarke »Emden« je zdaj Birma od zunanjega sveta odrezana. Pristanišča Rangoon vsled prepovedi že dva tedna ni zapustila nobena ladja in je popolnoma prekinjena plovba z Birmo.

Rumunija prepovedala izvoz žita.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Budimpešte: Rumunija je prepovedala izvoz žita in pšenične moke, ker se boji, da ne bi žita doma zmanjkalo.

SANITETNI PSI.

Nemško armadno vodstvo je v sedanjih vojni napravilo najboljše izkušnje s sanitetnimi psi, ki jih porabljajo za iskanje ranjencev na prostornih bojnih poljih. Zato so takoj pričeli vežba-

ti nadaljno število teh brihtnih živali.

Naša slika nam kaže zgoraj fotografirani posnetek prizora, ko pes najde ranjenca, da ga po najnovejši izučbi ne naznani z lajanjem. Spodaj vidimo psa, ki vodi k najdenim ranjencem.

Usoda Antwerpna odločena. — Mesti Lierre in Contich v ognju. — Kolodvori v Antwerpnu gore. — Belgijski kralj in kraljica na begu.

BELGIJSKO POROČILO O POLOŽAJU V ANTWERPNU.

Uradno belgijsko poročilo obvešča, da so došla v Antwerpen ojačenja, vsled česar se je povišala moč belgijskih čet. Prebivalstvo pa mora vedeti, da se odločuje usoda Belgije in Antwerpna zdaj ob Aisni in da zavezniki zato ne smejo oslabiti svojih sil. Antwerpenska posadka je itak močna. V soboto je udrila nemška kavalerija čez Dufel, ki ga je razdrila artiljerija. Nemci so prodrli do Lintha, a v nedeljo so opustili Nemci svoj namen, da forcirajo Nethe in so razurili utrdbe med Senno in šeldo. Nemci so napravili vrzel med čete, ki so se obupno borile. Nemški šrapneli so zelo opustošili Contich in Mortsel. Po zadnjih poročilih z meje divja boj okoli Antwerpna z vso silo. Nemške bombe padajo v vasi tik pred mestom; nemški aviatiki mečejo v mesto ročne bombe. Belgijsko vojno ministrstvo je premeščeno v Ostende. Potrjeno se ni, da sta že tudi kralj in vladar Antwerpen zapustila.

MESTO ANTWERPEN SE ŽE OBSTRELUJE.

Berolin, 9. oktobra. Veliki glavni stan poroča dne 8. t. m. zvečer: Pred Antwerpnom je bil vzlet fort Bredendonck. Trdnjavski poveljnik je podal izjavo, da prevzame odgovornost, narkar se je pričel napad na notranje utrdbe in s tem tudi obstreljevanje mestnih delov, ki leže za temi utrdbami.

Berolin, 9. oktobra. Obleganju Antwerpna se poroča: Poveljnik je razglasil, da lahko vsak meščan zapusti mesto, da se pa, dokler traja obleganje, ne sme vrniti. V katedrali je bila velika prošnjna svečanost, katere se je udeležil tudi kardinal Mercier. Mesto je vsled porušitve vodovoda že teden dni brez pitne vode. Zato nastaja nevarnost, da se pojavijo nalezljive bolezni.

Bruselj, 8. oktobra. General pl. Besseler, poveljnik oblegovalne armade, je na podlagi 26. člena haških določb sporočil po nevtralnih zastopnikih oblastem v Antwerpnu, da bo začel mesto obstreljevati. Obstreljevanje se je začelo ob 12. uri ponoči.

POSŁANIKI ZAPUSTILI TRDNJAVO ANTWERPEN.

Amsterdam, 9. oktobra. »Telegraf« poroča iz Rosendaala z dne 7. oktobra: Diplomatični zbor je zapustil Antwerpen in se je podal na vladnem parniku v Ostende. Meščanska garda se je razorožila. Rosendaal je podoben taborišču beguncev. Celo noč in cel dan so vozili vlaki begunce, ki jih cenijo na 18.000, zlasti žen in otrok. Begunci stanujejo v cerkvah, kinematografih, v železničnih šupah in pri- vatnih hišah.

NEMCI OBSTRELJUJEJO NOTRANJNJI PAS FORTOV. — BEGUNCİ.

Amsterdam, 8. oktobra. »Handelsblad« poroča: Hudo obstreljevanje je zlasti v nižjih slojih povzročilo velik strah. Vse je bežalo na kolodvore. Vlaki na Nizozemsko so vsi prenapolnjeni. Nemci so si priborili prehod čez reko Nethe. Mesti Mesti Lierre in Contich so streljali iz topov zažgali. Nemci prodirajo skozi odprtino med Contidiom in Vieucom in obstreljujejo notranje črto fortov.

POSADKA V ANTWERPNU SE PREPELJE NA FRANCOSKA BOJIŠČA.

Berolin, 9. oktobra. Po poročilih iz Stockholma je prišel angleški minister za mornarico zato v Antwerpen, da bi se posvetoval o morebitnem begu belgijskega kralja Alberta na Angleško. Posadka mesta naj bi se pa prepeljala na parnikih na Angleško in od tam na razna druga bojišča.

BELGIJSKI KRALJ RANJEN?

Rotterdam, 9. oktobra. »Nieuw Courant« poroča, da je baje kralj Albert lahko ranjen. Poročilo ni še potrjeno.

ANTWERPEN GORI.

Kolin, 8. oktobra. »Kölnische Zeitung« piše z dne 6. oktobra: Obstreljevanje Antwerpna je trajalo celo noč. Ogenj je bil tako močan, da so se v obmejnem kraju, v Rosendaalu, hiše tresle. V Rosendaal je prišlo na tisoče beguncev, ki vedno še prihajajo. Nad mestom se opazajo veliki plameni. Zdi se, da so začele goreti petrolejske zaloge v pristanišču. Južni kolodvor je v ognju; glavni kolodvor je resno poškodovan. Vlada je ukazala, da so vlaki za ranjene in begunce vedno pripravljeni.

Berolin, 9. oktobra. Kolodvori v Antwerpnu gore. Munijska zaloge je zletela v zrak. Usoda mesta je odločena. Kraljeva dvojica se je peljala med veliko gnječo čez vojaški ladijski most in bežala na drugi breg Schelde. Kraljica je resno zbolela.

BELGIJCI BODO BRANILI ZADNJO HIŠO V MESTU.

Kopenhagen, 8. oktobra. »Politiken« poroča iz Antwerpna: Po poročilih listov je vlada premišljevala, če bi obstreljevanje mesta preprečila. Po zavzetju druge utrjene črte naj bi se razobesila bela zastava. Zdi pa se, da je meščanstvo zahtevalo, da se mesto brani do zadnje hiše. Nemški letalci mečejo na mesto večkrat bombe.

Srbske čete beže iz Bosne. — Boji s Srbi.

Dunaj, 8. oktobra. Uradno se razglasi: Čiščenje Bosne napreduje. K že javljenim uspehom proti Črnogorcem se pridružuje sedaj tudi odločilen udarec proti preko Višegrada brez boja vpadlim srbskim močem. Njihova severna kolona je že od Srebrnice proti Bajini Bašti vrženi nazaj nazaj preko Drine; odvzeta sta ji tren in municijska kolona. Na Romanjo planino prodrla glavna moč pod poveljstvom bivšega vojnega ministra generala Miloša Božanovića so naše čete v dvadnevni bitki popolnoma porazile ter je sovražnik le s hitrim begom ušel od nas nameravanemu zajetju. En srbski bataljon 11. polka drugega poziva je bil ujet ter več brzostrelnih topov zaplenjenih. Potiorek, fem.

× × ×

Kar smo mi že pred nekaj dnevi poročali, se danes uradno potrjuje. Romanja planina se dviga kakih 15 km vzhodno od Sarajeva, njen najvišji vrh je visok 1647 m. Srebrnica leži severovzhodno od Sarajeva, blizu srbske meje, Bajina Bašta pa leži jugovzhodno od Srebrnice na srbski strani Drine.

× × ×

Preskrba z živili na Ang'eškem.

Poljedelstvo na Ang'eškem proizvaja le šestino vseh živil, ki jih potrebujejo za svoje prebivalstvo. Ostalih pet šestink morajo uvažati iz inozemstva. To razmerje se je razvilo tekom zadnjih 50 let in še vedno poostrejuje; višje in višje se dvigajo številke ang-

škega uvoza. Na prvem mestu stoji pšenica, katere so lani uvozili za nad eno milijardo kron. Potem pride goveje in ovčje meso ter slanina, ki jih uvozijo za 800 milijonov kron. Žive živine uvažajo leto za letom manj, zato pa raste uvoz zmrznjenega mesa iz Avstralije in Argentinije. Zmrznjeno meso je vedno dražje ter je njegova cena zlasti zad-

njih pet let močno narastla. Vzrok je ta, ker so Združene države danes že same navezane na uvoz mesa ter delajo tako angleškemu konsumu konkurenco. — Jutranja Angleževa pijača je čaj, ki ga uvozijo na leto za 350 milijonov kron; kave in kakava pa uvozijo vsakega leta za 75 milijonov, a poraba kakava vidno narašča. Znatno postojanko zavzema v angleškem uvozu sladkor. Od vseh strani se steka ondi, zato so tudi cene nižje nego v naši sladkorni deželi. Moke prihaja na Angleško za približno 150 milijonov kron, večinoma iz ameriške Unije. Veliko se uvažuje svežega, posušenega in vkuhanega sadja. Znatne so množine rib, ki jih uvažajo.

Kot izvozne dežele pridejo v poštev: Indija, ki dobavi pšenico, čaj in riž, potem pride Kanada, ki dobavi pšenico, in Avstralija, ki razen pšenice daje tudi zmrznjeno goveje in ovčje meso, surovo maslo in vino. Nova Zelandija daje zmrznjeno meso. Ceylon stoji na prvem mestu za dobavo čaja; od tu dobiva Anglija skoro 95 odstotkov vsega čaja. Egipt daje čebulo, jajca, trsni sladkor, fižol, datelje in živo divjačino. Zaprta Indija izvažala sladkor, kakao, rum, banane, dišave. Iz evropskih dežel dobiva Anglija: Iz Nemčije sladkor, jajca, oves, ječmen in vino. Važen angleški dobavitelj je Danska, ki jim daje sveže surovo maslo, jajca, ribe in zgorščeno mleko. Iz Holandske dobiva Anglija margarin, surovo mleko, sir, jajca, krompir, preščevo meso, slanino i. dr.; ista živila dobivajo tudi iz Belgije. Iz Francije prihaja k njim vino, zelenjava, sir, surovo maslo; iz Rusije jajca, ječmen, pšenica, sladkor. Tudi Amerika in celo Kitajska in Japonska ter azijska Turčija preskrbujejo Anglijo z živili. Zato ni čudno, da Anglija tako skrbi za svojo varnost na morju in da so Angleži tako preplašeni radi uspešnega delovanja urnih nemških križaric v Atlantskem in Indijskem oceanu ter nemških vojnih ladij v Severnem morju. Kaj če bi se Anglija oholila in preprečil dovoz živil, bi ji takoj pretila najhujša lakota.

Kaj je s Portugalsko?

NAPETOST MED PORTUGALSKO IN NEMČIJO.

Dunajski diplomatični krogi izjavljajo, da obstaja resna napetost med Portugalsko in Nemčijo. Anglija dela na to, da Portugalska opusti nevtralnost in da se udeleži vojske.

PORTUGALCI POZDRAVLJAJO FRANCOSKO LADJO.

Lizbona. Sem je došla francoska križarica »Dupetit Thouars«, da se udeleži slavnosti ob obletnici proglaša republike. Prebivalstvo je pozdravilo posadko z navdušenjem. Zunanji minister je prosil francoskega poslanika, naj sporoči svoji vladi zahvalo za to prijateljsko manifestacijo.

PORTUGALCI OBOROŽE ENO DIVIZIJO. ZAHTEVAJO VOJNI KREDIT.

Lizbona. Portugalska vlada uradno naznanja, da zahteva za izvanredne voja-

ške izdatke kredit. Pravijo, da se bo ena divizija postavila na bojno stanje.

PORTUGALSKA IZJAVLJA, DA JE NEVTRALNA.

Dunaj, 9. oktobra. Portugalska vlada v Lizboni je izjavila, da vztraja na nevtralnosti in da je Anglija ni prosila, naj nevtralnost pusti. Vlada si je sama dovolila osem milijonov kredita za oboroženje.

Turki za pravice malih narodov.

Carigrad, 9. oktobra. (Kor. urad.)

»Terdjoumani - Hakkikat« piše z ozirom na Asuthov govor, ki je med razlogi sedanje vojske navedel tudi željo, da bi naj se čuvala pravice malih narodov. List upa, da bo Asquith držal, kar je obetal in da bo zato podpiral, kar zahtevajo Ukrajinci. Spominja na trpljenja, ki so jih prestali Ukrajinci pod gospodstvom Rusije, ki jim ni priznala niti tistih pravic, ki so jih imeli judje in jim odrekala vse: jezik, lastne šole, književnost, društveno in shodno pravo; celo ustanovitev dobrodelnih društev. List konstatira, da se je ohranil ukrajinski narod le vsled pravice, ki jih uživajo Rusini v avstro-ogrski monarhiji.

Kaj namerava Enver paša?

Odeško časopisje se živahno peča z vojnimi pripravami Enver paše in trdi, da namerava Enver paša vojsko z Rusijo in da hoče istočasno tudi Egipt napasti.

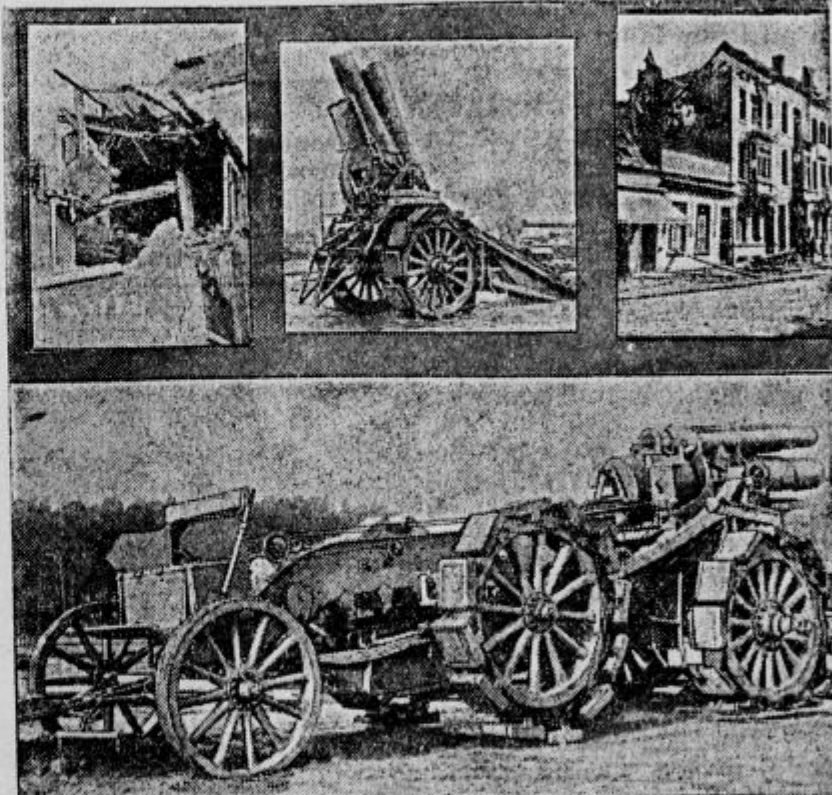
Esad paša proti Izmailu Kemal.

Milan, 7. oktobra. »Corriere della Sera« poroča iz Barija: Iz Drača se naznanja, da se namerava Esad paša, čegar oblast se čedalje bolj utrjuje, pripeljati v Valoni, čeprav mu je to mesto vedno nasprotovalo. Esad paša je baje rekel, da hoče preprečiti Izmail Kemalove načrte, da ga bo dal, če se prikaže v Valoni, ujeti in če bi se njegovi pristaši upirali, da bo dal mesto porušiti. Esad se je polastil palače, v kateri je stanoval knez Wied in je lastnoročno odtrgal vse pečate z vrat. Zdaj vohra nad palačo turška zastava, kakor menijo, z ozirom na muslimane. To zastavo pa bo Esad baje nadomestil z albansko, ko bo njegova vlada dovolj utrjena.

Razna poročila.

NADVOJVODINJA IZABELA OBISKUJE RANJENCE.

Dunaj, 9. oktobra. Nadvojvodinja Izabela, soproga višjega poveljnika nadvojvode Friderika, je obiskala garnizijsko bolnišnico in osem sanitetnih barak v Badnu. Govorila je zelo ljubeznivo z ranjenci, jim delila patriotične razglednice in se izjavila zelo pohvalno o oskrbi zavodov.

OBLEGOVALNI TOPOVI.

K napredujočemu naskoku na Antwerpen.)

Težka artiljerija, ki ima v sedanjih vojni velike naloge, ni le izpolnila vseh nad, ki so se stavile nanjo, marveč jih je še prekoračila. V tem oziru se jako zanimiva poročila o nemškem napadu na Antwerpen. Tu vidimo, kako malo odporne sile imajo vse, tudi najmodernejše trdnjavske zgradbe nasproti novim nemškim topovom. Tu se ponavlja, kar se je bilo pokazalo tudi pri vseh drugih trdnjavskih fortih. Kakor hitro se pripeljejo na mesto avstrijski in nemški težki topovi in ko otvorijo

ogonj, je treba le primeroma kratkega časa, da se uničijo sovražne trdnjavske zgradbe. Zlasti velja to o 42 centimetrskih topovih in avstrijskih motornih baterijah. Ogonj proti doslej zavzetim antwerpenskim fortom je trajal petih 24 ur, potem so bile utrdbe spreminjene v razvaline. To priča o strahovitem učinku oblegovalnih topov.

Naš fotografski posnetek kaže spodaj moderni oblegovalni top, pripravljen za transport, zgoraj v sredi isti top pripravljen za streljanje, poleg pa vidimo antwerpenske hiše, ki so jih razdejale bombe iz Zeppelina.

SKRB ZA RANJENCE.

Dunaj, 9. oktobra. Kakor uče izkušnje, je najbolj primerno, da se ranjenci v prvi dobi spravijo v bolnišnice, ki so blizu vojnih dogodkov, da dobe tam zdravniško pomoč in oskrbo. Njih nadaljni transport se bo ravnal po zdravstvenem stanju. Bolniki z nalezljivo boleznijo se ne bodo transportirali in se bodo oddali v posebne bolnišnice. Vojno ministrstvo je v tem smislu izdalo potrebne določbe. Bolnišni zavodi se bodo razširili v večjih krajih, kjer bodo dobili vojaki potrebno pomoč in oskrbo.

ODPRAVLJENA CARINA V AVSTRIJI.

Dunaj. Avstrijska vlada je v sporazumu z ogrsko odpravila carino na sledeče vrste žita: pšenico, rž, oves, ječmen, koruzo, ajdo in proso. Dalje, carino na: fižol, grah, lečo in moko iz žita in stročnih produktov.

ANGLEŠKA KUPUJE SLADKOR.

Kardiff. »Western Mail« poroča, da je kupila vlada 900.000 ton sladkorja, tonov po 20 funtov šterlingov. Sladkor pride z Jave, otoka Mauritius, Denerara in drugih krajev.

ANGLEŠKA RIBSKA BARKA ZADELA NA MINO.

London, 9. oktobra. Angleška ribiška barka »Lilly« je zadel na mino v Severnem morju in se potopila. Utonilo je sedem mož.

DANSKI PRORAČUN.

Finančni minister je predložil zbornici proračun za leto 1915/16. Dohodki znašajo 125 milijonov, stroški 122 milijonov kron. Za armado in mornarico je določenih 63 milijonov kron.

ODVEDENI PODMORSKI ČOLN NAZAJ V SPEZZIO PRIVEDEN.

Listu »Kölnische Volkszeitung« brzojavljajo iz Rima, da se je v spremstvu neke laške torpedovke iz Spezzie odvedeni podmorski čoln pripeljal nazaj.

Laški vojni minister odstopil.

Rim, 9. oktobra. Že nekaj dni sem polemizirajo laški listi o upravnih vprašanjih vojnega ministrstva. Agencija Stefani poroča, da je vojni minister general Grandi podal ministrskemu predsedniku svoj odstop.

Najnovejša uradna poročila o obstreljavanju Antwerpna.

Amsterdam, 9. oktobra. Iz vseh mest ob belgijski beji prihajajo poročila o številnih beguncih iz Antwerpna. Veliko se jih je prepeljalo na Angleško. Begunci pripovedujejo, da je nemški poveljnik odložil obstreljevanje do večera jutraj, da je prebivalstvo lahko odšlo. Rotterdam je poln beguncev. Begunci pripovedujejo, da sta kralj in vlada Antwerpen zapustila.

Amsterdam, 9. oktobra. V Rosendaal došli begunci iz Antwerpna poročajo, da se je ponoči pričelo obstreljevanje mesta. Prva granata je padla v južni del mesta. Med obstreljevanjem se je pojavil nad mestom nek Zeppelin in metal bombe na zaloge olja pri Hoboknu. Nastal je ogenj. Nemci so nato obstreljevali severovzhodni del mesta.

Amsterdam, 9. oktobra. »Telegraf« poroča in Rosendaal: Prehod čez reko Nethe se je Nemcem v torek posrečil, potem ko je artiljerija dolgo obstreljevala utrdbe pri Poersu. Nemci operirajo v trikotu. Lier—Poers—Antwerpen. Nemški pijonirski oddelki so plavajoč prišli na drugi breg Nethe. Nato so napravili prehod čez reko in postavili na drugi breg težko artiljerijo, ki je takoj pričela delovati. Belgiji so ponovno razstrelili prehode čez Nethe, katere so pa nemški pijonirji z velikimi zgubami zopet postavili.

Poljaki na Slovenskem.

— Prva poljska šola na Kranjskem. V Krškem so ustanovili poljsko šolo za otroke galiških beguncev.

— Gališki begunci v mariborskem okraju. V času od 26. avgusta do 30. septembra je došlo v mariborski okraj 1000 galiških beguncev, katere je politična oblast porazdelila na občine Pobrežje, Tezno, Lajtersberg, Karčvino, Kamnico, Ranče, Radvanje, Orehova vas, Rogozo, Slivnico, Spodnje Hoče, Bohovo, Pivolo, Fram, Sp. Polskavo, Gor. Polskavo, Slov. Bistrico, Studence, Poličane in Pekel. Vsi begunci so bili strogo zdravniško preiskani in vsem so stavili osepnice. Tudi živali, katere so imeli begunci s seboj, so uradni živnozdravniki preiskali.

— Služba božja za Poljake v Hočah. Poroča se nam iz Hoč: V naši župniji imamo blizu 100 poljskih beguncev iz Galicije, ki so zbežali pred Rusi. Po

stanu so večinoma železničarji. Po naročilu okrajnega glavarstva se jih je razdelilo na stanovanja k večjim posestnikom. V nedeljo, dne 4. oktobra, so Poljaki s svojimi družinami prisostvovali službi božji v naši župni cerkvi. Sveto mašo je služil kaplan č. gospod Polak. Ob koncu svete maše so Poljaki zapeli cesarsko pesem v poljskem jeziku. Poljaki se vedejo zelo zloredno in so posebno nekateri zelo pobožni ter mirnega značaja. Mnogi Slovenci njih govorico dobro razumejo, Poljaki pa slovensko.

Ob 35 letnici avstro-ogrsk zveze z Nemčijo.

Carigrad, 9. oktobra. (Kor. urad.) Ob 35letnici dne 7. oktobra avstro-ogrsk zveze z Nemčijo objavlja »Osmanischer Lloyd« uvodnik, ki naglašja, kako važen da je bil ta zgodovinski dogodek, ker sedanja vojska dokazuje triumi državne nad idejo plemen. Članek zaključuje: Želimo, da zveza, ki se je izkazala v največji vseh dob, iz krvavih bojev izide zmagoslavno in da prevzame tisto vlogo, ki ji je kot cena zmage določena, namreč skupno misijo, da vodi usodo evropskih držav.

Kolera v Avstriji.

Dunaj, 9. oktobra. (Kor. urad.) Sanitetni oddelek notranjega ministrstva poroča: Dne 8. oktobra so dognali bakteriološko sledeče slučaje azijske kolere, in sicer na Moravskem: 1 slučaj v Brnu, 6 slučajev v Velikem Niemšču in 1 slučaj v Velikem Steurowacu (okraj Ustje). V Šleziji: po 1 slučaj v Friedecku in v Jägerndorfu. V Galiciji: 3 slučaji v Novem Sandecu in 1 slučaj v Kalvariji (okraj Wadowice). V Brnu, Friedecku, Jägerndorfu in v Velikem Steurowacu so oboleli vojaki, došli s severnega bojišča. 8. oktobra se je dodatno poročalo še o 15 slučajih bakteriološko dognane azijske kolere v Galiciji.

Odmev rešil parnik.

»Amerikanski Slovenec« poroča: Zanimiv slučaj, ki je edini v zgodovini paroplovbe, pripoveduje kapitan angleškega parnika »Isle of Mull«, ki je plul iz Lisabone. Kapitan je pravil, da se ima zahvaliti edinole odmevu, da ni trčil njegov parnik v ledeno goro, kar bi imelo za posledico gotovo katastrofo, kakršno je doletela »Titanica«. Dne 16. junija t. l. o polnoči se je blizil s svojim parnikom fundlandskim klečem. Dal je običajni signal z rogom. Signal se je oglasil in kapitan je mislil, da mu odgovarja parnik, ki vozi v smeri proti njemu. Ponovil je signal in takoj je zopet čul odgovor. Ustavil je parnik. Nato je dal znamenje z navadnimi rogov. Tudi na te klice je odgovarjal dozdrevni nasprotni parnik točno in takoj. Vendar so se čuli klici vedno bliže. Kmalu pa se je prepričal kapitan, kaj je na celi čudni zadevi. Namesto da bi zagledal pred seboj parnik, kakor je pričakoval, se je prikazala pred parnikom velikanska ledena gora. Njegov parnik je k sreči že stal. Odredil je takoj, da se je umaknil nazaj in s tem se je rešil.

Ljubljanske novice.

Ij Vpokojen je na lastno prošnjo deželni šolski nadzornik, dvorni svetnik Franc Hubad.

Ij Zdravniški sestanek v soboto, 10. t. m., zvečer ob 8. uri v restavraciji Tratnik na Sv. Petra cesti.

Ij Umrl je včeraj na Sv. Petra cesti št. 16. urar Janez Somnitz.

Ij Mestni popisovalni urad bo jutri zraadi snajenja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so samo resnjeni in neodložljivi slučaji.

Ij Naši ranjenci. Dne 7. in 8. t. m. so bili pripeljani na II. državno gimnazijo sledeči ranjenci 17. pešpolka: Svoboda Rudolf, Zargr Gottfried, Marka Franc, Lakota Toma, Zgabc Fr., Opažič Marain, Rautz Janez, Čebašek Bollavar, Urše Franc, Strihovec Jožef, Schwab Matija, Drznaj Matija, Gregorčič Jožef; v belgijsko vojašnico pa sledeči ranjenci 97. pešpolka: Jedrejčič Blaž, Smilovič Ivan, Mirac Gregor, Burgstaller Rudolf, Pavlin Alojzij, Ferjančič Andrej, Volk Dominik, Tomažič Jožef; 17. pešpolka pa: Penčič Andrej, Kravanja Anton, Peteršič Martin. V Litijo so pripeljali: Trenkelj Franc, 17. pp.; Mitrovič Veselin, 97. pp.; Urbancelj Jožef, 87. pp. Vseh ranjencev in bolnikov se sedaj nahaja v Litiji 98.

Naročajte »Slovenca«!

Dnevne novice.

+ Stališče apostolske stolice v svetovni vojski. »Osservatore Romano« naglašja dne 7. t. m. v svojem uvodniku: V sporih človeštva in v krvavih konfliktih, ki slede iz njih, je hotela in hoče sveta stolica vedno ohraniti najpopolnejšo in najabsolutnejšo nepristranost, ker stavi svoje zvanje miru in ljubezni do bližnjega med vsemi narodi sveta brez razlike plemena in veroizpovedanja nad vsako drugo korist. Pokorni temu modremu in očetovskemu vodstvu, naj bodo vsi verniki zmerni v svojem govoru. Osobito duhovniki so dolžni, da zavzemajo tako stališče. Pozabiti ne smejo, da se mora nad vse zahteve, tudi nad upravičene zahteve domoljubnega čuvstva, vedno postaviti splošna korist vere in človekoljublja. Naj imajo obrazložena načela pred očmi, naj nad samo posebi upravičeno željo, da zmaga njih dežela, stavijo še bolj človeško in krščansko željo, da napoči svetovni mir in naj vedno, tudi nasproti sovražniku, ne rabijo besedi zaničevanja in sovraštva, marveč jezik, ki ga preveva ljubezen do bližnjega.

Hvaležnost hrvatsko - slovenskega naroda. Hrvatsko - Slovenski državnozborski klub je poslal eminentni kardinalu Pifflu tole brzojavko: Vaša eminentna blagovolja za možato in pravično polno obrambo jugoslovanske katoliške duhovščine pred dunajskimi katoličani sprejeti najglobokejšo zahvalo katoliškega in avstrijsko čutečega hrvatsko - slovenskega ljudstva, čegar zastopstvo je nam izročeno. V zahvalo bo jugoslovanska duhovščina kakor doslej tudi zanaprej z največjo gorečnostjo vzgojevala hrvatsko - slovensko ljudstvo v ljubezni do staročastite države katoliških Habsburžanov. — Dr. Korošec, načelnik hrvatsko - slovenskega državnozborskega kluba.

60-letnica goriskega nadškofa. Dne 10. t. m. praznuje Nj. Eksclenca Prezvišeni knez in nadškof gorški dr. Fr. Sedej 60-letnico svojega rojstva. V četrtek 8. oktobra so se zbrali v Gorici škofje njegove metropolitije: dr. Jeglič, dr. Karlin, dr. Pederzoli in na večer je došel dr. Mahnič, ki so svojemu metropolitu izrekli svoje častitke. V petek 9. t. m. se mu je poklonila škofijska duhovščina. Plemenitemu in vrednemu metropolitu izrekamo tudi mi svoje najudanejšje častitke!

+ Slava slovenskemu pešpolku št. 871. Vojak, bivši gimnazijec, piše svojemu profesorju: Ako mi da sreča junaška, da se zopet vidiva zdrava, povedal vam bom stvari, o katerih bodele mislili, da so nemogoče. V ponos pa si štejemo, da služim pri našem domačem 87. pešpolku. Pevaje in vriskaje smo šli dne 26. avgusta v boj, brez zaslomb, po odprtem polju, proti zakritemu sovražniku, od dveh strani obsipani s krogami in šrapneli; pa šli smo naprej, častniki, med njimi sam general in več majorjev, sami s puškami v rokah v prvih vrstah. In smrt je imela žetev, grozno žetev! Ko je iz Nemčije navzoči general to videl, je rekel: »Videl sem že mnogokaj, toda kaj takega še nikoli. Kaj takega ne zmore noben drug polk. O tem bom poročal tud iv Nemčijo, ta polk mora dobiti tudi od Nemčije odlikovanje.« — Poveljnik našega bataljona 87. polka, stotnik Hahn-schläger, rodom Nemec, je rekel našemu moštvu, stoječ zraven mene: »Slovenci, Vi ste junaški fantje, izbornost ste se borili. Pred takimi vojaki klobuk dol!« — In če smo na pohodu kaj počivali ter so jezili razni častniki mimo nas ter povpraševali, h kateremu polku spadamo, in ko smo rekli, da k 87., takrat so se izražali ti gospodje, med njimi celo od generalnega štaba: »O tem polku smo že dosti slišali, to so sami vrli junaki!« Slava slovenskim junakom!

— Srebrno poroko je praznoval predvčeršnjim v Olomucu deželni in državni poslanec dr. Moric Hruban, predsednik katoliške narodne stranke na Moravskem. Čestitamo!

— Red železne krone prvega razreda je podelil cesar generalu pehote nadvojvodi Jožefu Ferdinandu, ker je zmagovito vodil svoj armadni zbor.

— Odlikovanja v deželni brambi. Cesar je podelil vojno dekoracijo k vojaškemu zaslužnemu križu polkovniku Karlu Zahradniczek, poveljniku 27. brambovskega polka in podpolkovniku Alojziju pl. Fritsch, dež. br. polk št. 4. Cesarjevo pohvalno priznanje se je izjavilo (nosi se bronasta služna svetinja na traku vojaškega služnega križa) nadporočniku Rudolfu Krč, dež. br. polk št. 35.

— Odlikovanja v 87. pešpolku. Vojaški zaslužni križ z vojno dekoracijo je podeljen majorju Karlu Watzek

in stotniku Arturju vitezu pl. Pur-schka. Priznalno pohvaljeni so stotnik Erih vitez pl. Räckke, stotnik Alfonz Hofmann, nadporočnik Albert Oberweger, nadporočnik Ferdinand Praprotnik, in nadporočnik Alojzij Gierlinger. Srebrna hrabrostna svetinja I. razreda je podeljena Frančišku Urh, srebrna hrabrostna svetinja II. razreda štabnemu naredniku Ivanu Pobezi, naredniku Ivanu Sternad, rezervnemu četovodji Ivanu Belec, desetniku Angelu Mian in pešču Francu Drame. Pohvaljen je bil tudi narednik Stelec in pešec Jožef Gregl.

— Duhovniške vesti. Župnijo Zetale je dobil č. gospod Janez Kozoderc, župnik v Skomrah. Župnijo Sv. Primož na Pohorju je dobil č. gospod Blaž Dvoršak, kaplan v St. Juriju ob južni železnici.

— Primicija. Dne 11. oktobra bo obhajal v St. Lovrencu na Dravskem polju naš rojak iz G. Pleter, frančiškan p. Gabrijel Planinšek, novo sveto mašo, pri kateri mu bo pridigoval drug rojak frančiškan p. Bernardin Mlakar iz Gorice.

— Radeče pri Zidanem mostu. (Slovo gosp. postajenačelnika.) Postajenačelnik na Zidanem mostu g. Avgust Ludvik zapusti te dneve svoj delokrog, da se poda na svojo novo službo v Ljubljani. Njegovo delovanje kot postajenačelnik se povsod kazalo, bil je vester, pravičen, skrben uradnik, ki je občinstvu prav rad ustregel, kjerkoli se je dalo. Tega mnenja so domačini, pa tudi popotniki, ki so se v raznih zadevah z največjim zaupanjem nanj obračali. Naravnost rečemo, ne izgubimo ga radi, a pomagati se ne da. Ljubljancem čestitamo, da dobijo na postajo takega moža. Njegov naslednik je že tudi tukaj in gospod že na zunaj napravila jako dober vtis, da bomo izgubo gosp. Ludvika v njegovi osebi lažje prenašali, kakor upamo.

— Z bojišč. Padel je na juž. bojišču na višinah Pleč v Srbiji nadporočnik in adjutant pešpolka št. 78. Fr. Fink, sin naddavkarja v pokouju J. Finka v Kočevju. — Stotnik Josip Rant 78. pešpolka in učitelj c. kr. višje vojaške realke v Mariboru je preminul v Srbiji junaške smrti. Njegov brat Iv. Rant, c. kr. stotnik bos. herc. pešpolka št. 3., tudi učitelj gorajšnje višje realke, je bil v Galiciji od sovražnikov krogle zadet v levo stegno in je težko ranjen. — Na južnem bojišču je padel cand. phil. poročnik 92. pešpolka Ludovik Pretner, sin dvornega svetnika v pokouju iz Celovca. — Na severnem bojišču je padel c. kr. poročnik lovškega bataljona št. 20 Rihard Bežek. Padla sta rezervni poročnik 17. pešpolka Hugon Stark in rezervni kadetni narednik Ervin Potočnik iz Celja.

— Ranjencev z južnega bojišča so včeraj pripeljali v Gradec 474. v Bruck na Muri pa 300. Med zadnjimi je tudi več Črnogorcev.

— Umrl je v Domžalah tovarniški vodja tvrdke bratov Kurzthaler Jurij Kröll.

— Išče se Janko Ravnik poddesetnik 27. domobranskega pešpolka prve stotnije, doma iz Bleda, ki je šel meseca avgusta s polkom v Galicijo. Kdor o njem kaj ve, naj to blagovoljno sporoči Tončiki Ravnik na Bled.

— Fogreša se od 1. bataljona, 1. m. k. 17. pešpolka nadomestni rezervist Adolf Kusold od 24. avgusta dalje. Kdor ve kaj o njem, se uljudno prosi, da naznani to njegovemu očetu Alojzu Kusold, Dunaj II. Kaiser Josefstrasse št. 37.

— Nekaj avstrijskih ujetnikov so Rusi odpeljali v Omsk v Sibirijo.

— Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole v jesenskem terminu se prične na c. kr. učiteljskišči v Ljubljani, dne 20. novembra ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti c. kr. okrajnemu šolskemu svetu pravočasno tako, da bodo do 16. novembra v rokah izpraševalne komisije.

Ij Na šišenski osemrazredni deški in osemrazredni deški ljudski šoli se prične šolsko leto 1914-1915 v ponedeljek dne 12. t. m. Vpisovanje je v soboto dopoldne in popoldne ter v nedeljo dopoldne. — Pouk se bo vršil v zgornješišenskem šolskem poslopju in v nekaterih zasebnih lokalih v Spodnji Šiški. Podrobne odredbe so objavljene na šolski razglasni deski.

— Ranjenci v Gorici. Dne 5. in 6. so došli še naslednji ranjenci oziroma bolniki s severnega bojišča: Ivan Resah 8. top. polka iz Voitsberga; Jožef Valušček, pešec 97. pešpolka (16. k.) iz Gorice; Peter Marinič, pešec 97. pešpolka (16. k.) iz Vedrijana v Brdih; Humbert Marega, pešec 27. dom. polka (8. st.) iz Fares Jožef Marinič, pešec 97. pešpolka, iz Kojškega; Leopold Pintar, n.

rez. 20. lov. bat. (4. k) iz Kojškega; Nikolaj Zsivan, del. oddetek, iz Pančove na Ogrskem; Anton Wicker, voznik pri trenu, iz Maribora. Zadnja dva sta v karanteni.

— **Avstrijska razredna loterija.** Dunaj, 9. oktobra. (Kor. urad) Dobitek 30.000 kron avstrijske razredne loterije je zadela št. 191.950, dobiček 5000 kron št. 21.224.

— **Moratorij se izpremeni.** Dunajski trgovski krogi sodijo, da se moratorij še pred 14. t. m. izpremeni, da bo ustrezno tudi željam in zahtevam malih ljudi.

— **Z avtomobilom je dne 6. t. m. ponesrečil** pri Grobelnem gosp. Albin Grundner ter bil pri priči mrtev. Avtomobil je zadel v kup gramoza ter se zvrnil v 3 m globok jarek. Grundner zapušča vdovo in 3 nepreskrbljene otroke.

— **Iz Novega mesta.** Podružnica Rdečka križa in Krajevni gospejni odbor za preskrbo armade v vojski priredijo prihodnjo nedeljo, dne 11. oktobra cvetlični dan v Novem mestu in Kandiji. — Čisti dobiček se uporabi za napravo zimске obleke za armado v vojski.

— **Preskrba s petrolejem.** Po večtedenskem odmoru prično zahodno gališke petrolejske rafinerije te dni zopet delati; vsled česar se zaloge petroleja in postranskih izdelkov izboljšajo. Oblosti so že petrolejske zaloge zabeležile in zadoščajo za dobo štirih do petih mesecev. Da se za vse slučaje preskrbi, se namerava olajšati uvoz petroleja. Carina se ne zniža. Zadnje dni so uvozili manjše množine petroleja iz Rumunije.

— **Semenj v št. Vidu pri Zatičini** se vrši v ponedeljek, dne 12. oktobra t. l., neovirano, ker tu ni nikakih nalezljivih bolezni.

— **Umrli je profesor, literarni zgodovinar na berlinski univerzi Rihard Meyer.** Umrli je nenadoma dne 8. oktobra.

— **Divji kostanji cveto** sedaj na Brodu na Savi.

— **Na deželni gospodinjstvi šoli v Šmihelu pri Novem mestu,** ki je v zvezi s kmetijsko šolo na Grmu in ki stoji pod vodstvom šolskih sester De Notre Dame, se prične novo šolsko leto z mesecem oktobrom. Šola traja od oktobra do konca julija. Pouk je brezplačen. Notranje gojenke stanujejo v zavodu in plačujejo za hrano, stanovanje, kurjavo, svečavo in perilo po 30 K na mesec. Za hčere kranjskih posestnikov se dobe ustanove po 15 K na mesec. — Prošnje za sprejem in za deželne ustanove je vložiti do 15. oktobra t. l. na vodstvo deželne gospodinjstve šole v Šmihelu. p. Kandija pri Novem mestu.

— **Na kmetijski šoli v Grmu** se prične novo šolsko leto z mesecem novembrom. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola traja eno leto od novembra do konca oktobra in je namenjena sinovom iz vinorodnih krajev. Pouk je brezplačen. Plačujoči učenci plačujejo za hrano, stanovanje, kurjavo in svečavo po 30 K na mesec. Za sinove kranjskih posestnikov se dobe prosta mesta. Prošnje za sprejem in za prosta mesta je vložiti zadnji čas do 15. oktobra t. l. na ravnateljstvo šole.

— **Na c. kr. učiteljsko in na vadnico v Mariboru** se začne pouk za leto 1914/15 bržčas sredi tega meseca. Učiteljski in učenci, ki hočejo vstopiti v to šolo, se lahko javijo že sedaj ustno ali pismeno v ravnateljski pisarni, vhod v Luthergasse. Priporoča se, da se pismeni prijavi priloži dopisnica z napisanim nadpisom prijaviteljevim, da se mu, kakor hitro bo mogoče, natanko naznani, kdaj bo končno vpisovanje.

— **Nova slovenska učna knjiga.** V c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju je izšla te dni učna knjiga: »Slovenska slovnica za obče ljudske šole. Pisal ravnatelj Josip Brinar.« Slovnica bo obsegala tri dele: dozda je dotiskana I. stopnja (cena 40 vin.) in II. stopnja (cena 90 vin.).

Razne stvari.

— **Žganje v ruski armadi.** »Militär-Wochenblatt« prinaša članek o žganju pitju v ruski armadi, ki je rodilo tako očividne zle posledice med vojaštvom, da so se merodajni činitelji čutili prisiljene strogo vmes poseči. Izšla je carska naredba, ki odreja, da odslej pri paradah in pregledovanjih čet carju ni več podati častne čaše s pijačo. Razen tega nimajo poveljniki odslej pri slavnostnih prilikah pred fronto nič več nazdraviti s pijačo, marveč samo zaklicati »hura«. Končno se je sestavila posebna komisija, ki naj prouči, kako bi se moglo v armadi pijančevanje čim temeljitejše zatreti. Ta komisija je malo pred sedanjem vojno dokončala svoje delo. Njega uspeh so izredno ostre določbe proti žganju pitju, ki so nedavno izšle v obliki carskega ukaza. Ta ukaz znatno omejuje pitje spirituosnih pijač za častnike, za podčastnike in moštvo jih pa popolnoma prepoveduje. Da bo boj proti alkoholu uspešnejši, se obenem odreja izboljšanje splošnih življenjskih pogojev, zdravniški pouk i. dr.

— **Solnce spravi vse na dan.** »Berliner Tageblatt« piše: Vojska odkrije marsikateri skrit greh. Neka trdka, ki je dozda v Nemčiji angleško jeklo prodajala, razpošilja zdaj svojim odjemalcem okrožnico, da je prekinila vse zveze s tisto trdko v Sheffieldu, ki naj bi bila trdka jeklo dobavljala. Tisto jeklo pa, ki ga je svojim odjemalcem kot »Sheffieldsko jeklo« dobavljala, tudi zdaj lahko še naprej dobavlja, ker je bilo itak že vedno nemško jeklo z Westfalskega, samo da so je v Sheffieldu zaračunali in da so od tam račune pošiljali. List zlobno pristavlja, da bo moralo zdaj tudi »angleško« sukno pokazati svojo pravo barvo.

— **Mož, ki dá kri za ženo.** V bolnišnici v Padovi je kirurg Amatore Rustori izvršil težko operacijo; prepeljal je blizu liter krvi iz žile kmeta Alesija Ernesta Ruggero v žile njegove žene Alojzije, ki je bolehal na hudi slabokrvnosti. Po operaciji je hotel požrtovalni soprog zopet na polje k žetvi.

— **Kako je »nasedel« štabni zdravnik.** V neki dunajski bolnišnici pripoveduje nek težko ranjeni vojak, da mu je štabni zdravnik, predno ga je preiskal, rekel: »Za vsako rano, ki jo bom našel pri vas, dobite od mene eno krono.« »Gospod zdravnik je najbrže mislil, pravi ranjenec, da imam mogoče samo dve ali tri rane. Pri preiskavi je pa našel sedem ran: eno na prsih, tri na rokah in tri na levem stegnu . . . plačati je tedaj moral sedem kron. Gospod štabni zdravnik je pri meni lepo nasedel.« In ranjenec se pri tem smeje tako glasno, v kolikor mu to dopušča rana na prsih . . .

— **Rak ni nalezljiva bolezen.** Kralj. angleški zavod za proučevanje raka je po dvanajstletnem preiskavanju dognal, da rak ni nalezljiva bolezen.

— **Kaj vse se najde v želodcu morskega volka.** Ra b, 23. septembra. Tukajšnji ribiči so vlovili morskega volka, ki je bil skoro pet metrov dolg in je tehtal blizu 20 meterskih stotov. V želodcu so našli: pet moških čevljev, par otroških štiflet, v eni še noga, par platnenih moških šoljev, en manjši čevljev z nogo, kos moških spodnjih hlač, srajco, jopič, nogavice, žensko bluzo, belo žepno ruto s črko »S«, par otroških nogavic in več človeških ko-

sti, ki so jih pokopali. Domneva se, da so to ostanki žrtv z »Gautscha«.

— **Koliko je stalo odkritje Amerike.** Neki španski učenjak objavlja iz arhiva španskega mornariškega ministrstva, koliko da je stala Kolumbova ekspedicija v Ameriko. Mornarji so dobili mesečno 10 do 12 kron in so morali iz te plače tudi hrano plačati. Kapitani treh španskih ladij, ki so dne 12. oktobra 1492. zadel na ameriško tla, so dobivali mesečno plačo 30 kron. Krištof Kolumb je dobival kot admiral letno plačo 1600 kron.

— **Odlikovani redovnik.** Benediktinec, brat Avgustin, je bil kot pešec 10. stotnije 9. bavarskega pešpolka radi hrabrosti odlikovan z železnim križem.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Županstvo Litijskega: Še do danes zjutraj ne!

— **Kraljica sv. rožnega venca v Pompejski dolini.** Natisk dovolil kn. šk. ordinariat v Ljubljani dne 21. avgusta 1913, št. 3464. Strani 48. V Ljubljani 1914. Založila Kato-liška bukvarna. Cena 20 vinarjev. — Znano je iz cerkvene zgodovine, kako je molitev sv. rožnega venca že večkrat izprosila krščanskim vojskam slavno zmago. Očiten zgled za to je zlasti pomorska bitka pri Lepantu dne 7. oktobra leta 1571., ko je po številu veliko manjše krščansko brodovje odvezlo sovražniku nad 200 ladij. Ves krščanski svet je tedaj pripisoval zmago priprošnji Marijini, ker so isti dan rožnovenske bratovščine v Rimu v procesijah prosile Boga za zmago nad sovražniki. Rabo tolikokrat preizkušenega krščanskega orožja — molitve sv. rožnega venca — je posebno pospeševal Leon XIII. s svojimi okrožnicami. Poleg papeževih enciklik pa so tudi čudežni dogodki, ki so se dogajali v dolini pri Pompejih, veliko pripomogli, da se molitev sv. rožnega venca tako zelo širi dandanes. O imenovanjih dogodkih nam obširneje poroča navedena, od ljubljanskega kn. šk. ordinariata potrjena knjižica. Vsem prijateljem sv. rožnega venca bo jako dobrodošlo berilo.

SUHE GOBE

kupuje vedno in v vsaki množini, kakor tudi vse deželne pridelke ter plačuje najdražje trg. firma J. Rušlan, Kranj, Gorenjsko.

UČENEC

z zadostno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom; naslov I. V. R. Sv. Križ pri Kostanjevici. 2916

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče. Plašči in predpasniki za strežnice rdečega križa. Volna za pletiti.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljani sin oziroma brat, svak in stric, gospod

Josip Rant

c. kr. stotnik 78. pešpolka in učitelj na višji vojaški realki v Mariboru,

na bojnem polju v Srbiji preminul junaške smrti.

Polhov gradec.

Zalujoči rodbini

Rant, Tomič.

Trgovski pomočnik železninar in špecerist

obeh deželnih jezikov vešč, se sprejme. Ponudbe z navedbo plačilnih zahtev, dosedanjega službovanja in dneva mogočega vstopa je nasloviti na: Peter Majdič, Celje. 2928

Usi odjemalci pišejo

da je najboljši izmed vseh v trgovini se nahajajočih

malinov sok

oni

lekarnarja Piccolija v Ljubljani.

1 poštna pošiljka z vozno in zavojnino K 5-60.

Razpošilja se tudi v sodih in v steriliziranih 1 kg steklenicah.

Naročila izvršuje 672

lekarnar Piccoli, Ljubljana.

Geniki zastoj in franko.

Odda se za novembrov termin

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kuhinje, predsobe, hodnika in z drugimi pritlikinami, v Židovski ulici št. 1, II. nadstr. — Več se izve istotam v I. nadst. 2663

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na

edino moderno domače podjetje te stroke tovarno P. Kozina & Ko. v Trziču. Tvrdo-

ka ima v Ljubljani, Breg 20, veliko zalogo samolastnih, najboljših in za vsako

nogo priležnih izdelkov. Cene, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence

Domača trdka

Zunanja naročila
2815
obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno trdka

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Ponravila se sprejemajo